

SVENSKAR I VÄRLDEN

Pensionärer Utomlands

Pensionärerna som väljer att flytta utomlands blir allt fler. 2014 fanns det drygt 120 000 personer bosatta utomlands som tog emot svensk pension. Hela 603 000 personer runt om i världen har svensk pension intjänad. Alla är nödvändigtvis inte svenskar utan vissa kanske bara befunnit sig i Sverige under en kort period. Det är viktigt att tänka på att om du arbetat i flera olika EU-länder kan du ha tjänat in pension i varje land. Skulle så vara fallet får du de delarna av pensionen först när du har uppnått lagstadgad pensionsålder i respektive land.

89 procent av de svenska pensionstagarna fick utbetalning av allmän pension i något EU-EES land eller Schweiz. Innan utbetalningarna kan genomföras skickas varje år begäran om levnadsintyg. 2013 skickades 138 355 begäran om levnadsintyg ut och jämfört med antalet som mottog pension året efter var det alltså drygt 16 000 skickade in intyget.

Snittet i Sverige ligger på 986 287 kronor i intjänad pension jämfört med det betydligt lägre 180 700 för pensionsspararna utomlands. Om man endast ser till intjänad pension under inkomståret 2014 var siffrorna 2 750 kronor för utlandsbosatta och 46 240 för de boendes i Sverige.

Tidigare detta år skickades 240 000 årsbesked utomlands i varsitt orange kuvert samtidigt som hela 363 000 pensionssparare utomlands saknar adressuppgifter. Det gemensamma kapitalet för dessa pensionssparare uppgår till 45,8 miljarder kronor. Våldigt mycket pengar men samtidigt inte mer än en halv procent av den samlade behållningen i det allmänna pensionssystemet. Dessa personer har antingen glömt att lämna sin nya adress när de lämnat Sverige, alternativt när de flyttat vidare utomlands.

Inkomstpension, premiepension och tilläggspension får du behålla oavsett vilket land du flyttar till. Däremot finns det undantag vad gäller garantipension som du får behålla om du flyttar till ett land inom EU/EES, Schweiz och i vissa fall Kanada.

Antal mottagare av ålderspension i utlandet 2014;

Land	Kvinnor	Män	Totalt
Finland	15 129	22 073	37 202
Tyskland	5 946	5 829	11 775
Norge	3 081	4 703	7 784
Danmark	2 644	3 451	6 095
Spanien	1 527	2 652	4 179
Grekland	1 941	2 129	4 070
USA	1 840	1 482	3 322
Italien	1 038	1 148	2 186
Storbritannien	1 156	1 006	2 162
Frankrike	877	973	1 850

Pensionsmyndigheten 2014.

I en undersökning som gjordes av Kairos Future och riktade sig till personer födda 1945-54 svarade 70 procent att de under sitt liv som pensionärer kommer att resa mer än vad de tidigare gjort. Dock är det inte alla som nöjer sig med att bara resa iväg för stunden. Fördelaktiga skattesatser på pensionen har gjort svenska pensionärer i allt högre utsträckning väljer att flytta utomlands under dessa år. Enligt samma undersökning så svarar nästan en fjärdedel att de med säkerhet kommer att flytta utomlands när de pensionerat sig. Bland de som svarat är det ingen skillnad mellan hög- och låginkomsttagare och skulle alla som svarat att de med säkerhet flyttar utomlands också göra det, ja då skulle så många som 300 000 personer ur den generation flytta.

Så var flyttar pensionärerna? Spanien, Frankrike och de nordiska länderna har alla ett stort antal svenska pensionärer. Enligt Statistiska Centralbyrån(SCB) var Portugal det land med allra högst medelålder för svensfödda utvandrare 2013. Med en medelålder på 58 år har Portugal blivit ett väldigt populärt land att flytta till för personer som är i, eller närmar sig, pensionsålder. Även Thailand hade en relativt hög medelålder. Dock var det en tydlig skillnad mellan män och kvinnor med 52 respektive 38 år. Deras raka motsats var Norge med en medelålder på cirka 28 år.

Vad ska du tänka på innan du flyttar?

Göran Andersson arbetar på företaget Sparsam Skatt. De anlitas av svenskar som vill ha hjälp i samband med att de pensionerar sig utomlands. De bistår med frågor som rör Skatteverket, pension, legala frågor, sjukvård, allehanda skattefrågor mm. Verksamheten syftar till att ge upplysning och vägledning och denna informationen baseras på rådande lagstiftning i Sverige och i andra länder.

- Vi upplever att allt fler söker sig till utlandet för att under ett antal år för att ta del av det nya landets möjligheter. Orsakerna, tror vi, till att fler och fler genomför detta är att vi svenskar reser mycket och därmed får upp ögonen för olika miljöer, varmare klimat, lägre skatter- och levnadskostnader. Ofta är tanken att stanna åtminstone 5-10 år.

Historiskt har länder som Frankrike och Spanien attraherat flest svenskar som söker värme och, i viss mån, skattefördelar. På senare år har Portugal ökat kraftigt i intresse. År 2014 flyttade ca 1000 personer till vardera Frankrike och Spanien och drygt 300 personer till Portugal. Orsaken till att Portugal lockar allt fler är att landet införde en ny skattereform 2009 innebärande att skatten på pensionen blir mycket fördelaktig och i vissa fall t o m noll. Detta syns även hos Svenskar i världen med att antal nya ombud i just Portugal.

Göran förklarar att de får många frågor som har med svensk intern lagstiftning vid utflyttning att göra. T.ex. om man kan behålla en fritidsfastighet i Sverige, om man kan sitta kvar i en styrelse, hur många dagar man kan vistas i Sverige etc. Många undrar även hur pensionen påverkas vid bosättning utomlands.

Görans fem tips till de som funderar på att flytta utomlands när de går i pension:

1. Påbörja processen i god tid, det är ett stort beslut att flytta utomlands – såväl legalt som mentalt.
2. Sätt dig in i lagar och regler, ta hjälp om du inte kan hantera det själv.
3. Ha respekt för att byråkratin kan vara omfattande i många länder.
4. Provbo i det land du avser att flytta till innan du tar det definitiva steget.
5. Låt inte skatterna vara den avgörande orsaken till utflyttningen.

Pensionsmyndigheten svarar

Ann-Sofie Kraft jobbar på pensionsmyndigheten och främst med frågor som gäller pension i utlandet. Hon berättar att den vanligaste frågan från utlandssvenskarna är precis samma som från de som bor i Sverige, nämligen "När får jag mina pengar?". Svaret på frågan är att det inte skiljer sig något från i Sverige. Det är alltid samma utbetalningsdag och samma summa men olika banker och olika växlingskurser kan göra viss skillnad.

En annan vanlig fråga bland utlandssvenskarna är den om levnadsintyg. När man bor i ett land som Pensionsmyndigheten inte automatiskt får uppgifter från måste man nämligen årligen lämna in ett levnadsintyg för fortsatt utbetalning. I dagsläget finns avtal med Norge, Danmark, Finland, USA, England, Spanien m.fl. När det är dags för detta så kommer det ett pressmeddelande från Pensionsmyndigheten. Intyget ska godkännas av en myndighet och sedan skickas tillbaka. Godkända institutioner är svensk ambassad eller konsulat, svenska kyrkan, utländsk socialförsäkringsinstitution, notarius publicus, utländsk polismyndighet och utländsk registerförande befolkningsmyndighet.

- Var noga med att ta reda på vad som gäller för olika länder. Den inkomstgrundande pensionen får du göra vad du vill med men garantipension får du t.ex. bara ta med dig inom EU. Det händer att vi måste återkräva vissa summor som pensionstagaren inte haft rätt till. Glöm heller inte att reda på hur sjukvården ser ut i det land man flyttar till, säger Ann-Sofie.

Antalet svenskar som väljer att flytta utomlands i pensionsålder ökar stadigt. Ann-Sofie menar att dagens pensionärer är "yngre" än gårdagens.

- De är mer benägna att ta chansen att bo utomlands. Familjen är mer flytande nu för tiden och kanske har barnen redan flyttat runt en del med. Kanske har de själva jobbat utomlands tidigare och känner sig på så sätt tryggare i att även bosätta sig utomlands som pensionärer.

Hon berättar att många personer glömt bort sin pensionsrätt i Sverige. De utlandssvenskar som endast jobbade en kort tid i Sverige innan de flyttade kanske inte har koll på att de har pension från Sverige. Finska myndigheter betalar 70 procent av sin pension utomlands till Sverige. Finland är det största mottagarlandet även från svenskt håll om än inte lika stor. Det är med andra ord väldigt

många finska och svenska medborgare som jobbat i respektive land under korta perioder.

Det finns dock ett stort mörkertal med väldigt låg andel pension som nog inte vet om att de har pension att hämta från Sverige. En del är sannolikt avlidna men många har nog helt enkelt jobbat för kort tid för att själv veta om att det har intjänad pension.

- Bestämmer man sig för att lämna Sverige är det viktigt att tala om det. Meddela dina nya adresser är väldigt viktigt. Jobbar du utomlands utan att skriva in dig så går du miste om eventuell pension i det landet samtidigt som det blir ett år i Sverige utan intjänad pensionsrätt. För bl.a. Pensionsmyndigheten och Skatteverket blir det svårt att komma i kontakt med de personer som inte har aktuella kontaktuppgifter.

Inom EU är det numera mycket samarbeten länder emellan. Det land du bor i har skyldighet att sköta processen om man uppger att man t.ex. bott i Sverige också. Myndigheterna ska då se till att du får din intjänade pension från de länder du tidigare bott i. När det kommer till levnadsintyg och utbetalningar så samarbetar allt fler länder inom EU med varandra. Visst samarbete finns även med försäkringsbolag så att man inte ska behöva skicka in ett och samma levnadsintyg till flera olika parter.